పరిష్కృతం

మధుశ్రీ

మూర్తి మడత మంచం మీద పడుకుని తదేకంగా వారి కిటికీలోంచి బయటకు చూస్తున్నాడు. పాలవెల్లువలా వున్న వెన్నెట్లో ప్రకృతి మొత్తం స్నానం చేసినట్లుగా ఉంది. కొబ్బరి ఆకుల్లో దోబూచులాడుతున్న చందమామ, పిల్లగాలులకే ఉల్లాసపడిపోయి పరుగులు పెడుతున్న మబ్బుపిల్లలు, అతని కెంతో హాయినిపించాయి.

ఎక్కడనుంచో బయలుదేరి వచ్చిన చిరుగాలి చల్లగా గదిలో ప్రవేశించి అతన్ని పలకరించింది. అతని మనసులోని నిర్మలంగా ఉన్న కాసారంలో అలలు రేపింది. అతని మనసు అనేక విషయాల మీద నుంచి తిరిగి తిరిగి సుబ్బులు దగ్గరకొచ్చి ఆగిపోయింది. ఆమెని గురించి ఆలోచించసాగాడు.

ఆలోచించిన కొద్దీ సుబ్బులు మీద అనురాగంలాంటిదేదో అతని మనసులో ప్రవేశించి ఆమె రూపాన్ని మనః ఫలకం మీద చిత్రించుకోవడం మొదలు పెట్టాడు.

తన దగ్గర సుబ్బులెందుకలా ఉంటుంది? సుబ్బుల్లో అతను చూసిన అందాలు ఇంత వరకు ఏ కాలేజీ అమ్మాయిల్లోనూ చూడలేదు. ఇప్పటికి తను నాలుగు సంవత్సరాలుగా చదువు సాగిస్తున్నాడు. కాని ఒక్క సంవత్సరం కూడా సుబ్బుల్లాంటి పిల్లని చూడలేదంటే ఎంతమాత్రం ఆశ్చర్యం లేదు. ఆ బిగువూ, ఆ పొంకం ఎంతమాత్రం ఏ అదృష్టదేవతకో కాని ఉండవు. కాలేజీ చదువులవల్ల ఎండిపోయి అక్కుపక్కుల్లా ఉన్న అమ్మాయిలు సుబ్బులుని చూసి సిగ్గుపడతారంటాడు మూర్తి.

తన గదిలో దిగీదిగగానే పనిమనిషి కోసం వెదికాడు. అతనికి చెయ్యవలసిన పనులు రెండే రెండు. హోటల్ నుంచి కారియర్ తేవడం, గది తుడిచి కూజాతో నీళ్ళు తేవడం.

ఇంటివారి పనిమనిషి నడిగాడు. అప్పటికే తను నాలుగిళ్లలో పని చేస్తూండడంవల్ల తనకి కాళీ లేదంది. అయినా ఆలోచిస్తానంది. అప్పటికే సుబ్బులు ఈడేరి రెండు నెలలైంది. విద్యార్థుల గదుల్లో పనికి పెట్టడం తనకంత ఇష్టం లేకపోయినప్పటికీ, పరిస్థితుల్ని ఆలోచించుకుని, ఆమెను తీసుకొచ్చి మూర్తి పనులకు కుదిర్చింది.

లేడి లాగ ఎగిరిపోతూ పని చేసుకుపోతోంది సుబ్బులు. పేరు కూడా ముద్దుగా ముచ్చటగా ఉందనుకున్నాడు, వికాసోన్ముఖంగా ఉన్న మల్లెమొగ్గ లాగ. కవటాకు లాగ ఊగిపోతూ, చక్రాల్లా కళ్ళు తిప్పుతూ మాట్లాడుతుంది.

'అసలా కళ్లల్లోనే ఉంది' అనుకొని ప్రక్కమీద వాలాడు మూర్తి. ఆమె నవ్వు తల్చుకున్నప్పుడల్లా అతని మనసులో కోటి దీపాలు వెలుగుతాయి. ఆనందాల పరసల్లో ఓలలాడుతుంది అతని మనసు.

*　　　*　　　*

తెల తెల్లవారుతూంది.

'బాబుగారూ!...'అంటూ తలుపు గుంజుతున్నారెవరో. మూర్తి లేచి బద్ధకం వదిలిపోయేటట్లు వొళ్ళు విరుచుకుని తలుపు తీశాడు.

సుబ్బులు వచ్చేసింది. ఎప్పుడూ లేంది అవ్వేళ సుబ్బులు కళ్ళల్లోకి చూస్తూండిపోయేడు మూర్తి.

'ఊ...తప్పుకోండి. గది తుడవాలి.' అంటూ లోపల కొచ్చేసింది సిసింద్రీలాగ, సూరేకారం పాలు ఎక్కువైన తారాజువ్వ లాగ. గది తుడవడం మొదలుపెట్టింది.

సూర్యుడికేసి చూసిన తరువాత కళ్ళు చీకట్లు కమ్మినట్లు అయిపోయిందతని పరిస్థితి.

అలాగే నిలబడిపోయేడు.

సుబ్బులో చిలిపితనం గిలిగింతలు పెట్టింది. ఆమె అమాయకత్వం చూస్తే మేతకెళ్ళి పోయిన తల్లికోసం ఎదురు చూసే లేగదూడ జ్ఞాపకం వచ్చింది.

నడుస్తూన్నప్పుడూగిపోయే ఆమె నడుం మాట్లాడుతూన్నప్పుడూ, చిన్నగా నవ్వేప్పుడూ ఒంకర్లు సొంపుగా తిరిగే ఆ కెంబెంగాలూ లతని మనసులో ఒక ఆకృతి నేర్పరుచుకున్నాయి నెగిటివ్ ఫిల్మ్ మీద బొమ్మల్లాగ.

'చూడు సుబ్బులూ—ఇవ్వేళ నేను హోటల్‌కి పోలేను కాని, ఆ ఫ్లాస్కులో కాఫీ పోయించుకుని తెచ్చి పెడతావూ?' అడిగాడు మూర్తి కడుక్కున్న ముఖం టర్కిష్ టవల్‌తో తుడుచుకుంటూ.

'దానికంత ఇదెందుకండీ—తెచ్చి పెట్టమంటే తేనూ?' అని మళ్ళీ—

'టిఫిన్ అక్కర్లేదాండీ?' అంది నవ్వుతూ.

ఆమె బుగ్గల్లో కెరటాలు లేపింది ఆ నవ్వు.

'వద్దులే!'

అనగానే ఫ్లాస్కు పట్టుకుని ఒక్క గంతులో ఎగిరిపోయి క్షణంలో సందు మలుపు తిరిగింది సుబ్బులు.

దూరంగా మబ్బుల్లో మెరుపు మెరిసినట్లనిపించింది మూర్తికి. ఒక్క పావు గంటలో సుబ్బులు ఫ్లాస్కుతో ప్రత్యక్షమైంది. మూర్తి ఆమె గురించి ఆలోచిస్తూ కూర్చున్నాడు. ఆమెకేసి కన్నార్పకుండా చూస్తూనే ఉన్నాడు.

'ఏమిటండీ అలా చూస్తున్నా రీవాళ? కాఫీ తీసుకొచ్చాను.' అంది నవ్వుతూ.

ఆ నవ్వు గుండెల్ని దేవేసింది. జగన్మోహిని తన చిరునవ్వుతో 'పరమేశ్వరుణ్ణి కూడా పాదాక్రాంతుణ్ణి చేసుకున్నట్లు మనసులో మల్లెలు జడివాన కురిసినట్లైంది.

'అబ్బే—అంత వేగంగా ఎలా తెచ్చావా? అని.'

'ఆశ్చర్యంగా ఉందాండీ—' చిలిపిగా ప్రశ్నించింది.

మూర్తి మాట్లాడలేదు.

మూర్తి ఫ్లాస్కు అందుకోగానే కూజా పట్టుకుని కుళాయిదగ్గరికి పరుగుపెట్టింది సుబ్బులు.

ఆనాడు—

ఆమె ప్రతీ కదలికలోనూ ఘనమయూరి నృత్యాలూ, ప్రతీవొంపులోనూ నయాగరా జల పాతపు సౌందర్యం, ఆమె పెదవి విప్పితే అమృతం కురిసినట్లు అనిపించింది మూర్తికి.

అతను కాఫీ తాగడం పూర్తి చేసేసరికి సుబ్బులు చకచకలాడుతూ కూజాతో వచ్చింది. కూజా బరువుసే సహించలేక ఆమె నడుం ఊగిపోతోందా అనుకున్నాడు.

'ఇదిగో ఈ కాస్త కాఫీ తీసుకో!'

'మాకెందుకండీ కాఫీ—ఆర్చుకు పోడానికి'

'ఫర్వాలేదు ఇవ్వేళ్టికి తీసుకో'

'అలవాటైతే మాకెక్కడొస్తుందండీ?' అని.

'మరి నే పోతున్నానండి' అంది మళ్ళీ జవాబుకోసం చూస్తున్నట్లు అమాయికమైన ఆ చూపుల్లో అనూహ్యమైన భావాలు దాగిఉన్నట్లనిపించింది. లెక్కలు 'సాల్వ్' చెయ్యలేని విద్యార్థిలా ఉన్నాడతను.

'ఊఁ' మూలిగాడు.

'వెడుతున్నా నండోయ్' అంది సుబ్బులు రోడ్డుమీదికి వెళ్ళిపోయి.

మూర్తి మేలుకొన్నాడు.

'సాయంకాలం వస్తావుకదూ'

'అడగడం ఎందుకండీ—మామూలుగానే వస్తానుకదా' అని కేకపెట్టింది.

మూర్తికి సిగ్గనిపించింది.

ఆ రోజల్లా మూర్తికి సుబ్బులుమీదే ఆలోచన. ఎందుకలా చూస్తుంది. ఏమిటీ కొంటెతనం.

'సుబ్బులుగురించి ఎందుకాలోచిస్తావ్? ముక్కుపచ్చలారని పసిపిల్ల! అమాయకురాలు.' అని వెన్నుమీద ఎవరో చరిచినట్లైంది.

'అవును సుబ్బులు అమాయకురాలే. తననీ తనభావాల్నీ తన చూపుల్లోని విషం అర్థం చేసుకోగలిగితే తనదగ్గరంత చనువుగా మసులుతుందా? తనదగ్గిరపని చేస్తుందా? ఇదేమన్నా గోలయితే తను ముఖమెత్తుకుని వీధిలో తిరగ్గలడా? అనుకోగానే తనకి సుబ్బులు దూరమైపోయినట్లూ, తనలోని సంస్కృతి తన ఆరాధ్యదేవతని దహించేస్తున్నట్లూ బాధపడ్డాడు. తను చదువుకోకుండా ఉండిపోతే ఇటువంటి ఆలోచనలకి తావులేదు. ఎటువంటి పనైనా ధైర్యంగా, సిగ్గంటే ఏమిటో తెలియకుండా చేసేవాడు.

సుబ్బులుమీద తనకి ప్రేమ ఉందా? ఎల్లకాలం సుబ్బుల్ని తోదృష్టితో చూడగలడా. ఏమైనా సుబ్బుల్ని వదిలి ఉండడం కష్టంగా తోచింది.

* * *

సాయంకాలం కాలేజీ వదలగానే తిన్నగా రూమ్‌కే చక్కా వచ్చాడు మూర్తి. బట్టలు మార్చుకున్నాడు. ఒక అరగంటసేపు విశ్రాంతి కోసమన్నట్లు కిటికీదగ్గర వేసుకున్న పడకకుర్చీలో మేను వాల్చాడు. కిటికీలోంచి శూన్యంలోకి చూస్తూ కూర్చున్నాడు.

సుబ్బులు వచ్చింది.

'బాబుగారూ' అని పిల్చింది. అతని హృదయతంత్రులు సున్నితంగా మీటినట్లుగా అనిపించింది.

'గది తుడవాలాండీ'

'ఆఁ!' అన్నాడతను గది శుభ్రంగా ఉన్నప్పటికీ.

ఆమె ఊడ్వడం ప్రారంభించింది.

అవ్వేళ నీటుగా తయారయి వచ్చింది సుబ్బులు. అసలెప్పుడూ సాయంకాలం కాబోయేసరికి తలదువ్వుకుని శుభ్రంగా ఉంటుంది. ఆరోజు మరీ అందంగా తయారయింది.

చిరుగుల్తో ఉన్న జాకెట్టు ఆమె వయస్సుని దాచలేక పోతోంది. ఆమె నల్లగానే ఉంటుంది. అయినా ఆ నలుపులోని అందాన్ని చూడగలడు మూర్తి. ముఖంలో కళ ఉండాలేగాని నలుపులో ఏముందనేవాడు.

అలాగని. ఆమె కారు నలుపు మనిషేం కాదు. ఉబికి ఉబికించే ఆ యవ్వనపు పొంగుకి ఆ బట్టలు ఆగలేక పోతున్నాయి...

'సుబ్బులూ' పిల్చాడు. ఆతరువాత ఏదో చెబుదా మనుకున్నాడు. కాని కంఠంలో

మళ్లీ తిరిగి పోయేయి అతను చెప్పదల్చుకున్న మాటలు.

'ఏమండీ?' ముఖం పైకెత్తి అతని ముఖంలోకి చూసింది. కనుబొమలు లేచాయి. ఆ కళ్లు ఒక్కమాటు తళుక్కుమన్నాయి. మరి మాట్లాడలేక పోయేడు మూర్తి.

'ఎందుకండీ పిల్చేసి ఊరుకుంటారు?' అని ముసిముసి నవ్వులు నవ్వింది.

'నీళ్లు కూజాలో ఉన్నాయి. అవి పార బోసి మంచివి పట్రా.'

ఇది అర్థంలేనిపనిగా తోచింది. కూజాలో నీళ్లు కొబ్బరిచెట్టు మొదట్లో పోసి మళ్లీ నీళ్లు పట్టితెచ్చింది. కూజాలో నీళ్లతోటికి జాకెట్ తడిసింది. అసలే జీర్ణమైన జాకెట్టు పయోధ రోత్సేధానికి తట్టుకోలేక రొమ్ముల్లో కూరుకుపోయింది.

ఏదో ఒకటి మాట్లాడాలని అనుకున్నాడు.

'జాకెట్లు మంచివి లేవేమిటి?' అమాయకంగా ముఖంపెట్టి ప్రశ్నించాడు మూర్తి.

'మాకెలా వస్తాయండీ' ఎదురు ప్రశ్న వేసింది. మళ్లీ మూర్తి మాట్లాడకుండానే 'టిక్కెట్టు ఇవ్వండి. హోటల్ కెళ్లి భోజనం పట్టుకొస్తాను.' అని కారియర్ తీసుకుంది చేతిలోకి. ఒక టిక్కెట్టు చింపి ఇచ్చాడు. అది తీసుకుని వీధిలోకి అప్పుడే అలుముకుంటున్న చీకట్లలోకి కలసిపోయింది.

మూర్తి పడకకుర్చీలో వాలాడు. అప్పుడే కొద్దిగా తుంపర రాల్తోంది ఒక్కొక్క చినుకు ఎలక్ట్రిక్ దీపాలకాంతిలో మెరుస్తోంది. ఎన్నో ఆలోచించాడు మూర్తి. చివరి కతనికి తోచింది మానవ జీవితాలు ఆ నీటి బుడగలు మాత్రమేనని. ఇంత క్షణికమైన జీవితంకోసం మానవు డెందుకిలా ప్రాకులాడుతాడు. ఒడిదుడుకుల ప్రాయమైన జీవితంలో ఎన్ని దుష్కృత్యాలకైనా వెను దియ్యడే! కాని వెర్రి మొర్రి వేదాంతాలతో ఉన్న పాడుచేసుకుని ఆనందమయమైన జీవితాన్ని పాడుచేసుకునేంతటి వెర్రివాడు కాడు మూర్తి. అవకాశంలేని వాళ్లు వాదించుకునే శూన్య విషయాలవి. మూర్తి ఒక స్థిర నిశ్చయాని కొచ్చాడు. యవ్వనం కొత్తగా పుట్టిన పువ్వు లాంటిది. పరిమళం ఉన్నంతలోనే దాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోవాలి. ఈ విధంగా సాగుతూన్న ఆలోచనా పరంపరల్ని గది బయట అడుగుల చప్పుడి ఖండించింది. ఆ వైపుకు చూశాడు. వీధి లైటు వెల్తురు కిటికీగుండా వచ్చి మూర్తి మీద పడుతోంది.

'లైటు వేసుకోకుండా చీకట్లో కూర్చున్నారేమిటి?' అంటూ సుబ్బులు కారియర్‌తో గదిలో కాలు పెట్టింది.

సుబ్బులు కంఠంలో వణుకు కనుపట్టింది మూర్తికి. బట్టలు తడిసిపోయేయి. గాలి చలిగా ఉంది.

'అబ్బే ఏమీ లేదు.' లేచి స్విచ్ వైపు నడిచాడు. 'చలిగా ఉందా?' స్విచ్ కోసం తడుముతున్నట్లుగా నిలబడ్డాడు. లైటు వెయ్యలేదు.

అతని గుండెలు గుబగుబ లాడాయి. కాళ్లాడటంలేదు. నోట మాట రావడం లేదు; చిన్న కుర్రాడి నోటితో పెద్ద మిఠాయి ఉండ కూరేసినట్లుంది అతని పరిస్థితి.

'నేనేస్తా నుండండి' అంటూ దగ్గర కొచ్చింది సుబ్బులు. సుబ్బులు అతనిచేతికి తడిగాతగిలింది. అతనిలోని కోరికల సుప్త భుజంగాలు పడగవిప్పాయి. బలంగా ఆమెను చేతుల్లోకి తీసుకున్నాడు.'

'అదేమిటండి అలా పట్టుకుంటారు' అంది పూడుకుపోతున్న గొంతుతో.

'నువ్వంటే నాకిష్టం సుబ్బులూ'

'మా అమ్మకీ, నాన్నకీ కాక మీకూ ఇష్టమే నన్నమాట' అంది అమాయకంగా.

'ఔను' అన్నాడు.

వెర్రిపిల్లలాగ ఇదేటండీ అంటూ వ్రేలాడి పోయింది.

మర్నాడు ప్రొద్దున్నే మూర్తికి తన ముఖం చూపించటానికి సిగ్గనిపించింది. అనేకసార్లు ఆమె మూర్తిని వారించాలని అనుకుంది. కాని అది ఆమెకు సాధ్య పడలేదు. అది మొదలు సుబ్బులు తనకి ఆటబొమ్మ.

* * *

రెండునెలలు గడిచాయి...

ఒకనాడు సుబ్బులు పనిలోకి రాలేదు. వస్తుంది వస్తుందని ఎదురుచూశాడు, చంద్రోదయాని కెదురుచూసే కలువ పువ్వులాగ. ఆ రోజు తనకేమీ తోచింది కాదు. మరునాడూ రాలేదు. చెప్పకుండా సుబ్బులు మానివెయ్యటం అతనికి తేళ్లూ జెర్రులూ ప్రాకినట్లుంది.

ఇంటివారి పనిలోకి ఆమె తల్లి కూడా రాలేదు. 'ఏ జ్వరమైనా వచ్చిందేమో!' అని సుబ్బులు ఇంటిమొగమై నడక సాగించాడు మూర్తి. అక్కడిదాకా వెళ్లాడన్న మాటే గాని, ఆ గుడిసెల్లోకి వెళ్లడానికి అతనిలోని అహం అడ్డు వచ్చింది.

వెనక్కి తిరిగాడు—

గది చేరుకున్నాడు. చీకటి పడింది. కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. తనగది ముందర ఒకమనిషి నిల్చుండడం చూశాడు. అతని చేతిలో ఒక దుడ్డుకర్రకూడా ఉంది. లైటు వేశాడు. అతనికళ్లు నిప్పులు కక్కుతున్నాయి.

వాడిని చూసేసరికి నిలువునా నీరై పోయేడు మూర్తి. మనిషిని నిరుచుకు తినే టట్లున్నాడు.

'మీరేనా మూర్తిగారు.'

'ఔను'

'సుబ్బులుకి ఒంట్లో బాగోలేదు. ఎక్కువగా ఉంది. పాతికరూపాయలైనా ఇస్తే కాని రానంటున్నాడు డాక్టర్. మీ మూలాన్ని చూడండి సుబ్బులెంత బాధపడుతోందో. ఏదో మందేయించారు పోవడానికి. కిందామీదా అన్నట్లుంది దానిపని' అన్నాడు.

సుబ్బులు ఎందుకురాలేదో మూర్తి కర్థమైంది. కాళ్లక్రింద భూమి దిగి పోతున్నట్లుగా అనిపించింది. ఎవరో పీక నులిమి వేస్తున్నట్లుగా గిలగిల్లాడిపోయేడు.

'ఏమిటదీ?' పెద్దకేక పెట్టాడు.

'ఏం? దాన్ని వలలో వేసుకున్నప్పుడు కనబడలేదటయ్యా... ఊ రానీ...' ఉరిమాడు. గత్యంతరం లేకపోయింది. మూడు పదులు దీసి చేతిలో పెట్టాడు. మీసాలు తిప్పుకుంటూ విషపునవ్వు నవ్వి వెళ్లి పోయేడు.

'అమ్మయ్య!' అనుకున్నాడు మూర్తి.

ఆ రాత్రి నిద్ర పట్టలేదు.

* * *

'బాబుగారూ' చీకటిని చీల్చుకుంటూ వచ్చిన సన్ననిపిలుపు, నిద్రలేకుండా ప్రక్కమీద దొర్లుతూన్న మూర్తికి వినిపించింది. ముసుగు తీశాడు.

9—6—87

తలుపు దబదబ బాదుతున్నారు.

లేచి తలుపు తీశాడు ఎదురుగుండా సుబ్బులు తల్లి. వికారంగా ఉంది. నిద్రలేని ముఖంలో డ కన్నీటి చారికలు స్పష్టంగా కనబడుతున్నాయి.

'బాబ్బాబు—ఒక్కసాయం చేసిపెట్టాలి. డబ్బు లేదు, డాక్టర్ రానంటున్నాడు. పిల్లని రక్షించాలి. మీరెడితే వస్తాడు. పిల్లని రక్షించండి బాబూ' ఏడుపు మొదలు పెట్టింది.

ఆ ఏడుపు లోకానికి ఏడుపు అన్నట్లని పించింది మూర్తికి. మూర్తి కర్థంకాలేదు. రాత్రే కదూ బుగ్గమీసాలవాడికి ముప్ఫయ్ రూపాయ లిచ్చింది. మళ్ళీ డబ్బు అంటు న్నారేమిటి?

మూర్తి చొక్కా వేసుకుని డాక్టర్ దగ్గ రికి పరుగుపెట్టాడు. డాక్టర్‌ని తీసుకుని సుబ్బులు ఇంటికి వెళ్ళాడు. సుబ్బులుకి వాతం కమ్మింది. రక్తం ఎంతపోయిందో లెక్కలేదు. డాక్టర్ పరీక్షించాడు. పెదవి విరిచాడు. రాత్రే కనక తనవద్దకు వస్తే కొంత వీలువుండేదన్నాడు డాక్టర్.

'రాత్రి వచ్చేం బాబూ. తనుదు రాలేదు. మా ఖర్మం బాబూ...నిక్షేపంలాంటి పిల్లని ఏ వెధవ పాడుచేశాడో...మందేస్తే ఇలా ముంచుకొస్తుందని అనుకోలేదు బాబూ...' విలపిస్తోంది సుబ్బులు తల్లి.

'ఔనమ్మా కాలం అలా ఉంది! ఎవర్ని చూసినా నమ్మడానికి వీలులేదు.' అంటూ మూర్తికేసి చూశాడు.

మూర్తి కుంచించుకుపోయేడు ... కత్తి వాటుకి నెత్తురుచుక్క లేదతనిలో.

'అలా మందిచ్చి పాడుచెయ్యా కూడ దమ్మా...పిల్లల్ని కన్నాక ఆ దౌర్భాగ్యు డెవడో వాడి దగ్గరకి తీసికెళ్ళి వదిలేస్తే వాడే ఏలుకున్ను.' అన్నాడు డాక్టర్ ముందుకు అడుగువేస్తూ.

'డాక్టర్ బాబూ...వాడెవడో చెప్పమని ఎన్నో వేడుకున్నాం...చెప్పింది కాదు... చచ్చినా చెప్పనంది!' అని కళ్ళు తుడుచు కుంది.

'అమ్మా!' అని మూలిగింది. కళ్ళు విప్పింది సుబ్బులు. ఒక్కసారి అందరి ముఖాల్లోకి చూసింది.

మూర్తి, డాక్టర్ కనబడ్డారు.

'బాబుగారూ ఇంక మీకు పని చెయ్య లేను' అని అనగలిగింది. సుబ్బులు కళ్ళు మూసింది.

మూర్తి, డాక్టర్ తిరిగి వెళ్ళారు. దారిలో జువ్వి చెట్టు దగ్గర క్రితం రాత్రి వచ్చి డబ్బు తీసుకున్న బుగ్గమీసాలవాడు మూర్తిని చూసి మీసాలు దువ్వి వికటంగా నవ్వాడు. అతని నవ్వులో విషపు కత్తులు మూర్తిని దూసేసేయి. మూర్తికి తరువాత కాని తెలియలేదు, వాడి బ్రతుకంతేనని, వాడు ఆ గుడిసెల్లో లేనిపోని సంబంధాలు కట్టి డబ్బు గుంజుతూంటాడని...గబ గబ గదికి వెళ్ళి కుర్చీలో మొదలు నరికిన చెట్టులా పడిపోయేడు.

ఈ లోకంలో ఉండదగ్గది కాదు. అమా యకురాలు, తన కోరికలకు బానిస, తన కామానికి బలి అయింది.

కళ్ళు గిర్రుని తిరిగిపోయేయి.

అమాయకంగా చూస్తూ, కటికివాడి వెంట బడ్డ మేకపిల్లలా, తన చుట్టూ తిరుగుతూంది సుబ్బులు ప్రతిబింబం. విషపు నవ్వులు నవ్వుకుంటూ, డబ్బు మరో చోట ఎలా పిండడమా అని ఆలోచించుకుంటూ ఆ బుగ్గమీసాల ఆసామీ, ఏమయినా సరే తన ఫీజు చెల్లిస్తే కాని కాలు కదపనని భీష్మించిన డాక్టర్...తన కళ్ళ ఎదుట తిరుగుతున్నారు.

అంతిమ క్షణాల్లోకూడా తన రహస్యాన్ని బైట పెట్టకుండా ఉన్న సుబ్బుల్లోనా మానవత్వం ఉన్నది?

స్వలాభంకోసం పర ప్రాణాల్ని లెక్క చెయ్యని డాక్టర్ మానవుడా?

నిత్యం దగాయే వృత్తిగా కలిగిన బుగ్గ మీసాలవాడా మానవుడు?

పెద్దమనిషిగా సంఘం కళ్ళల్లో కారం జల్లి చెలామణీ అవుతున్న తనా మానవుడు? తన ప్రతిబింబాలు వివిధ కోణాల్లో తన చుట్టూ తిరుగుతున్నాయి.

కాని—

ఒకేఒక్క ప్రశ్న వేసుకున్నాడు చివరికి.

డాక్టర్ అన్నట్లుగా, సుబ్బులు తన పేరే కనక చెప్పివుంటే, దాని తల్లితండ్రులు దాన్నిడ్చుకువచ్చి తన కాళ్ళదగ్గర పడేస్తే, ఆమెను స్వీకరించగలిగిన సభ్యత, మానవత్వం, సంస్కృతి తనకున్నాయా?

జ్ఞానోదయం అయినట్లుగా జవాబు కోసం బుర్రగోక్కున్నాడు మూర్తి. భగ వంతుడే తనకీ సమస్య తీర్చాడు అని అనుకోకుండా ఉండలేక పోలేదు.